

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5825/2539

นาง สุณี งามศศิสกุลชัยโจทก์ นางสาว สุรัตน์ ทรงมนูโรจน์จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.ที่ดิน มาตรา 86, ป.พ.พ. มาตรา 113

ย่อ / หลักกฎหมาย

แม้ช. เป็นบุคคลต่างด้าวได้ที่ดินมาโดยไม่ชอบด้วยประมวลกฎหมายที่ดินมาตรา86แต่การได้ที่ดินมานั้นก็มิใช่จะไม่มีผลใดๆเสียเลยเพราะช. ยังมีสิทธิได้รับผลตามมาตรา94ในอันที่จะจัดการจำหน่ายที่ดินนั้นได้ภายในเวลาที่อธิบดีกำหนดหรืออธิบดีอาจจำหน่ายที่ดินนั้นได้จึงต้องถือว่าตราบใดที่ช.หรืออธิบดียังไม่ได้อำนาจที่ดินและสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวก็ยังเป็นของช. เมื่อช. ถึงแก่ความตายที่ดินและสิ่งปลูกสร้างนั้นย่อมเป็นมรดกของช. โจทก์ในฐานะที่เป็นทายาทโดยธรรมของช. จึงมีอำนาจฟ้องขอแบ่งทรัพย์สินมรดกดังกล่าวจากจำเลยได้

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่า โจทก์จำเลยเป็นบุตรของนายชงเล้งหรือชงเล้งแซ่ نیمหรือแซ่ ลิม กับนาง บักสูง นายชงเล้งถึงแก่ความตายโดยมิได้ทำพินัยกรรมไว้ มีทรัพย์สินมรดกคือที่ดินโฉนดเลขที่ 176033และ 176034 พร้อมสิ่งปลูกสร้าง แต่เนื่องจากนายชงเล้งเป็นคนต่างด้าวไม่สามารถมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินและสิ่งปลูกสร้างได้จึงลงชื่อจำเลยกับนายชชชัย ทรงมนูโรจน์ แทน ต่อมานายชชชัยโอนให้จำเลยมีชื่อเพียงผู้เดียว ขอให้บังคับจำเลยแบ่งทรัพย์สินมรดกดังกล่าวภายหลังจากแบ่งให้นาง บักสูง ครึ่งหนึ่งแล้วโดยแบ่งออกเป็น 7 ส่วน ให้โจทก์ 1 ส่วน คิดเป็นเงิน 428,571.43 บาท หากไม่สามารถแบ่งได้ให้ประมุขระหว่างกันเอง และหากตกลงไม่ได้ให้นำทรัพย์สินมรดกดังกล่าวออกขายทอดตลาดแล้วนำเงินแบ่งให้โจทก์ 1 ใน 7 ส่วน จำเลยให้การว่า ที่ดินทั้งห้าแปลงพร้อมสิ่งปลูกสร้างตามฟ้องไม่ใช่ทรัพย์สินมรดกของบิดาโจทก์จำเลย แต่เป็นกรรมสิทธิ์ของจำเลยซื้อมา ส่วนตึกแถวจำเลยปลูกสร้างด้วยเงินของจำเลย ขอให้ยกฟ้องศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่า ที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างตามฟ้องเป็นทรัพย์สินมรดกของนายชงเล้ง โจทก์เป็นบุตรของนายชงเล้งมีสิทธิได้รับมรดก 1 ใน 7 ส่วน ของจำนวนที่เหลือภายหลังแบ่งให้แก่ นาง บักสูง กึ่งหนึ่งแล้ว เท่ากับโจทก์มีสิทธิได้รับมรดก 1 ใน 14 ส่วนของทรัพย์สินมรดก พิพากษาให้จำเลยแบ่งที่ดินโฉนดเลขที่ 176030 (ที่ถูกต้อง 176033) และ 176034 ตำบลสวนหลวง(พระโขนงฝั่งใต้) อำเภอพระโขนง กรุงเทพมหานคร พร้อมสิ่งปลูกสร้างตึกแถวเลขที่ 146/139-140 ที่ดินโฉนดเลขที่ 90957, 186552และ 186553 ตำบลสวนหลวง (บางจาก) อำเภอพระโขนง กรุงเทพมหานครพร้อมสิ่งปลูกสร้างตึกแถวเลขที่ 25/229-230 ให้โจทก์ 1 ใน 14 ส่วนคิดเป็นเงิน 428,571.43 บาท หากไม่สามารถแบ่งได้ให้ประมุขระหว่างกันเอง และหากตกลงกันไม่ได้ให้นำทรัพย์สินมรดกดังกล่าวออกขายทอดตลาด แล้วนำเงินแบ่งให้โจทก์ 1 ใน 14 ส่วน จำเลยอุทธรณ์ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่า ตามคำฟ้องของโจทก์บรรยายว่า บิดาโจทก์เป็นคนต่างด้าวไม่สามารถมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินและสิ่งปลูกสร้างได้จึงลงชื่อจำเลยกับนายชชชัย ทรงมนูโรจน์ เป็นผู้รับโอนกรรมสิทธิ์แทน แต่มานายชชชัยโอนให้จำเลยมีชื่อเพียงผู้เดียวการกระทำของบิดาโจทก์เป็นการหลีกเลี่ยงประมวลกฎหมายที่ดินมาตรา 86 เป็นโมฆะ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 113โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องจำเลย และเมื่อโจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องอุทธรณ์ข้ออื่นของจำเลย จึงไม่เป็นสาระแก่คดีที่จะต้องวินิจฉัยพิพากษากลับ ให้

ยกฟ้องโจทก์ ฎีกาศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "มีปัญหาวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ในประการแรกว่า โจทก์มีอำนาจฟ้องหรือไม่ พิเคราะห์แล้วเห็นว่าถ้าข้อเท็จจริงฟังได้ว่า นายชงเล้งบิดาของโจทก์จำเลยเป็นคนต่างด้าวไม่สามารถมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินและสิ่งปลูกสร้างได้จึงลงชื่อจำเลยกับนายซซซัยเป็นผู้รับโอนกรรมสิทธิ์แทน ต่อมานายซซซัยโอนให้จำเลยมีชื่อเพียงผู้เดียวจริงตามคำฟ้องของโจทก์ การที่นายชงเล้งซึ่งเป็นบุคคลต่างด้าวได้ที่ดินมาดังกล่าวแม้จะถือได้ว่าเป็นการได้ที่ดินมาโดยไม่ชอบด้วยประมวลกฎหมายที่ดินมาตรา 86 แต่การได้ที่ดินมานั้นก็มีใช้ว่าจะไม่มีผลใด ๆ เสียเลย เพราะนายชงเล้งยังมีสิทธิได้รับผลตามมาตรา 94 ในอันที่จะจัดการจำหน่ายที่ดินนั้นได้ภายในเวลาที่อธิบดีกำหนดหรืออธิบดีอาจจำหน่ายที่ดินนั้นได้ จึงต้องถือว่าตราบใดที่นายชงเล้งหรืออธิบดียังไม่ได้จำหน่ายที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวก็ยังเป็นของนายชงเล้ง เมื่อนายชงเล้งถึงแก่ความตายที่ดินและสิ่งปลูกสร้างนั้นย่อมเป็นทรัพย์มรดกของนายชงเล้งซึ่งโจทก์ในฐานะที่เป็นทายาทโดยธรรมของนายชงเล้งมีอำนาจฟ้องขอแบ่งทรัพย์มรดกดังกล่าวจากจำเลยได้ โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องคดีนี้ที่ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่าโจทก์ไม่มีอำนาจฟ้อง ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย ฎีกาของโจทก์ในปัญหานี้ฟังขึ้นและเนื่องจากศาลอุทธรณ์ยังไม่ได้วินิจฉัยอุทธรณ์ของจำเลยในประเด็นข้ออื่น จึงสมควรย้อนสำนวนให้ศาลอุทธรณ์พิจารณาและพิพากษาใหม่"พิพากษายกคำพิพากษา ศาลอุทธรณ์ให้ ศาลอุทธรณ์ พิจารณา และพิพากษา ใหม่ ตาม รูปคดี

องค์คณะ

พรชัย สมรรถเวช · สถิตย์ไพเราะ · สมคิด ไตรโสรัส

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/5825/2539>